

Factsheet 2026-7

Зміни в участі українських біженців на ринку праці та рівні володіння нідерландською МОВОЮ

Результати лонгітюдного опитування

Автори: Вейбрен Ноойтгедахт, Ганна Освар та Бен ван Енк

Короткий виклад

- Рівень участі в ринку праці є високим як порівняно з іншими групами біженців, так і порівняно з рівнем участі в ринку праці до вимушеного виїзду з України.
- Водночас більшість людей і далі працюють на посадах нижчого професійного рівня, і в період 2023–2025 років у цьому майже нічого не змінилося. Значна частина людей в Україні працювала на посадах вищого професійного рівня, ніж нині в Нідерландах (62%).
- Українські біженці, які працюють, загалом досить задоволені своєю роботою. Водночас значна частина стикається з несприятливими умовами праці, такими як важка фізична робота, дуже тривалий робочий час або небезпечні чи шкідливі для здоров'я умови праці.
- Попри високий рівень зайнятості, значний трудовий потенціал залишається нереалізованим: Порівняно із загальним населенням Нідерландів серед українців більше безробітних або частково безробітних.
- Як і у 2023 році, найбільшими перешкодами для працевлаштування залишаються недостатнє володіння нідерландською мовою, догляд за дітьми (особливо серед українок) та невідповідність між кваліфікацією та потребами ринку праці.
- Для більшості українців володіння нідерландською мовою й надалі залишається складним. У період з 2023 по 2025 рік рівень володіння мовою покращився лише незначною мірою.

Вступ

На відміну від інших біженців у Нідерландах, українські біженці можуть одразу працювати за трудовим договором без дозволу на працевлаштування. Крім того, вони не зобов'язані та не мають можливості брати участь у програмі інтеграції. Чи означає право на працю, що вони також можуть повноцінно брати участь у ринку праці? І якою мірою проблемою є те, що вони мають обмежений доступ до можливостей вивчення нідерландської мови?

У цьому інформаційному бюлетені ми описуємо участь українських біженців на ринку праці та їхній рівень володіння нідерландською мовою, а також розглядаємо зміни, що відбулися в період між 2023 і 2025 роками.

Дані

Цей інформаційний бюлетень ґрунтується на даних, зібраних у межах двох масштабних опитувань українських біженців віком від 15 років, які прибули до Нідерландів у період з 24 лютого 2022 року до 1 липня 2023 року (опитування LOCOV), проведених на основі репрезентативної вибірки, сформованої Центральним бюро статистики Нідерландів (CBS). Перша хвиля збору даних відбулася наприкінці 2023 року. У її межах було опитано 3 460 українців щодо їхнього життя в Нідерландах. Наприкінці 2025 року цих людей (за умови, що вони ще проживали в Нідерландах) знову запросили взяти участь в опитуванні. У другій хвилі дослідження повторно взяли участь 2 383 українці. Дані були зважені, щоб якомога точніше відображати сукупність українських біженців цієї когорти. Усі відмінності між групами або зміни в часі, наведені в цьому інформаційному бюлетені, є статистично значущими. Докладнішу інформацію про зважування даних, статистичний аналіз і формулювання запитань наведено в додатку B1.

Участь у ринку праці

Зайнятість, безробіття та робоча сила

Частка українських біженців, які працюють, зросла з 61% до 67%. Таким чином, рівень зайнятості серед українців дедалі більше наближається до показника зайнятості серед загального населення (73%, див. CBS, 2026a) Нідерландів і вже перевищує частку тих, хто працював в Україні до вимушеного виїзду (66%). Зростання рівня зайнятості спостерігається як серед жінок, так і серед чоловіків, а також в усіх вікових та освітніх групах (див. Рисунок 1).

Нереалізований трудовий потенціал

Не всі люди, які хочуть і/або можуть працювати, наразі мають роботу. Таким чином, серед українських біженців існує нереалізований трудовий потенціал.

По-перше, серед них і надалі відносно багато безробітних. Це люди, які не мають оплачуваної роботи, нещодавно шукали роботу та готові приступити до неї негайно (CBS, 2026a). Рівень безробіття серед українських біженців знизився з 17% у 2023 році до 12% у 2025 році. Попри це зниження, рівень безробіття залишається відносно високим: восени 2025 року безробітними були 4% економічно активного населення Нідерландів (CBS, 2026c).

По-друге, існує значна група так званих «частково безробітних», людей, які або готові працювати, або нещодавно шукали роботу (CBS, 2026b). Серед українських біженців їхня частка є значно вищою, 24% у 2023 році та 25% у 2025 році. Серед загального населення Нідерландів цей показник є значно нижчим: близько 9% є частково безробітними (CBS, 2026a).

Рисунок 1 Економічно активне та неактивне населення серед українських біженців (2023 і 2024)

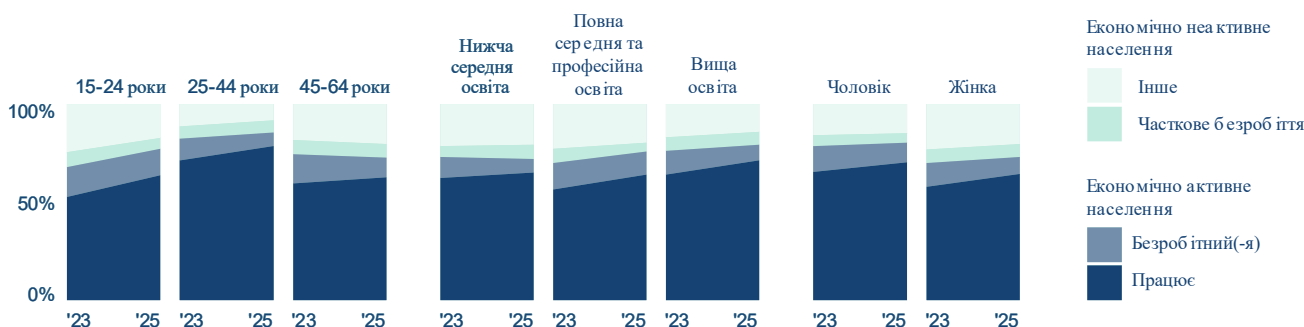
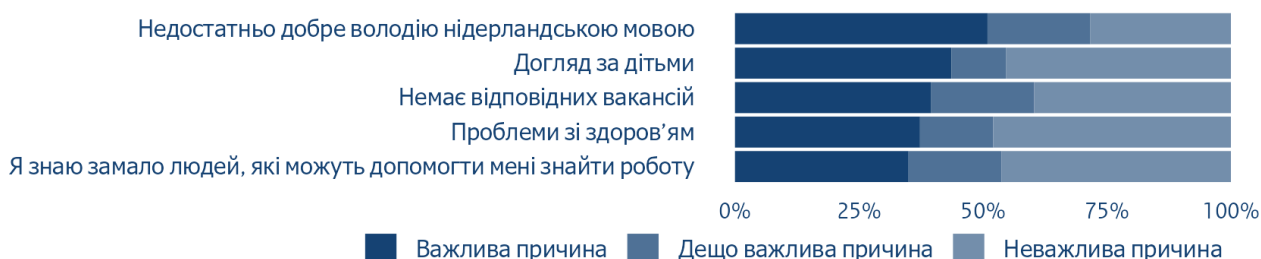

Рисунок 2 П'ять найчастіше названих українськими біженцями причин відсутності роботи

Причини нереалізованого трудового потенціалу

Мовний бар'єр залишається найбільшою перешкодою для працевлаштування

Українських біженців, які не мають оплачуваної роботи, запитали про можливі причини її відсутності (див. рисунок 2). Основною причиною відсутності роботи українські біженці називають те, що вони недостатньо володіють нідерландською мовою: 51% вважають мовний бар'єр важливою причиною. Водночас мова не обов'язково є непереборною перешкодою для працевлаштування в Нідерландах. Проте 49% українців без роботи зазначають, що не володіють ні нідерландською, ні англійською мовою або відчують значні труднощі з обома мовами.

Серед інших поширених причин, догляд за дітьми та труднощі з пошуком відповідних вакансій. Труднощі з пошуком відповідних вакансій можуть свідчити про невідповідність вимогам ринку праці.

Ці результати майже повністю збігаються з причинами, які вже у 2023 році найчастіше

називалися найважливішими (Van Enk et al., 2024). Міжнародні дослідження також раніше показали, що українські біженці в інших європейських країнах стикаються з дуже схожими проблемами (Central Statistics Office, 2023; FRA, 2023).

Жінки частіше називають догляд за дітьми причиною відсутності роботи

Існують суттєві відмінності між жінками та чоловіками щодо того, як часто вони називають обов'язки з догляду причиною відсутності роботи (див. рисунок 3). Серед людей, які мають дітей, що живуть удома, 60% жінок називають догляд за дітьми важливою або досить важливою причиною відсутності роботи, тоді як серед чоловіків цей показник становить 32%. Обов'язки з догляду значно частіше є перешкодою для працевлаштування жінок, ніж чоловіків. У попередньому європейському дослідженні кожна третя українка зазначила, що не могла працювати через необхідність догляду за дітьми або іншими людьми (FRA, 2023).

Рисунок 3 Частка жінок і чоловіків, які називають обов'язки з догляду (досить) важливою причиною відсутності роботи

Як люди шукають і знаходять роботу?

Значна частка українських біженців, які шукали роботу, скористалися оголошеннями про вакансії (79%), соціальними мережами (47%), а також зверталися до родини, друзів або знайомих (46%). Порівняно з 2023 роком значно більше людей шукали роботу через UWV/werk.nl (24% проти 13%). Це може свідчити про те, що вони краще обізнані з послугами UWV та сайтом werk.nl.

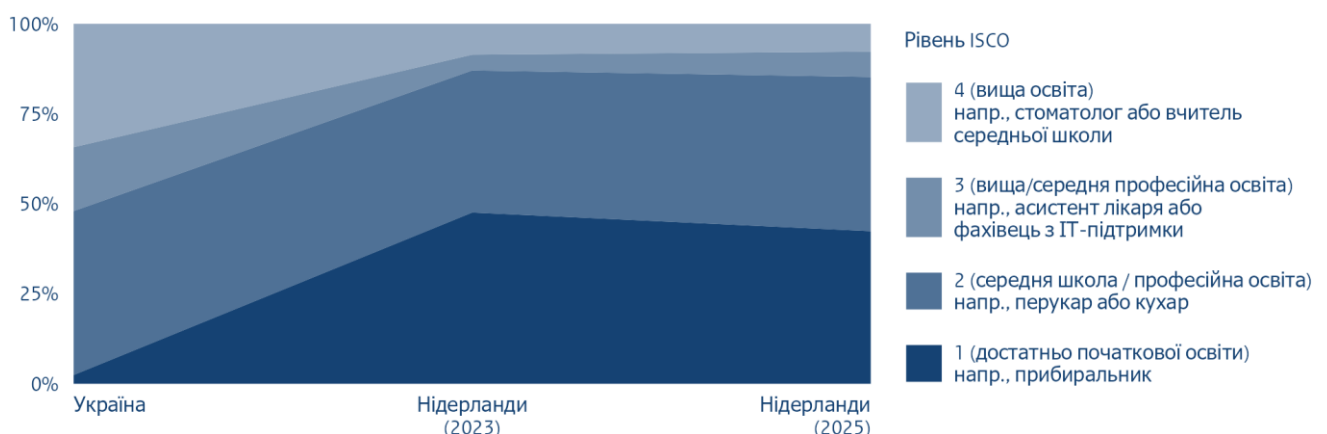
Як і у 2023 році, українські біженці найчастіше знаходили роботу через родину, друзів або знайомих (38%). Хоча у 2025 році більше українців шукали роботу через UWV/werk.nl, частка тих, хто фактично знайшов роботу цим шляхом, залишається дуже низькою (1%).

Значні відмінності у професійних рівнях зайнятості в Україні та Нідерландах

Багато українських біженців працюють на посадах низького професійного рівня, які потребують невисокої кваліфікації (див. Рисунок 4). Протягом останніх років професійний рівень робочих місць, на яких працюють українці, майже не змінився. Перехід на роботу вищого професійного рівня є обмеженим.

В Україні українські біженці здебільшого працювали на посадах вищого професійного рівня, ніж нині в Нідерландах. У 2025 році 62% працюють на нижчому професійному рівні, ніж той, на якому вони працювали в Україні. Найбільші відмінності між Україною та Нідерландами спостерігаються у зростанні частки людей, які працюють на рівні 1 (найнижчий рівень), та зменшенні частки тих, хто працює на рівні 4 (найвищий рівень). В Україні лише 2% людей працювали на посадах рівня 1, тоді як у Нідерландах у 2025 році цей показник становив 42%. Отже, велика частка людей, які в Нідерландах працюють на посадах низького професійного рівня, не пояснюється тим, що вони виконували таку саму роботу в Україні.

Рисунок 4 Професійні рівні зайнятості (ISCO) в Україні (до міграції) та в Нідерландах (2023, 2025)

Серед тих, хто в Україні працював на професійному рівні 3 або 4 (52%), у 2025 році лише 21% працює на такому самому рівні. Зниження професійного рівня також спостерігається серед людей, які в Україні

працювали на рівні 2. Серед них лише 42% нині працюють у Нідерландах на рівні 2 або вище.

Жінки в Нідерландах здебільшого працюють на посадах нижчого професійного рівня, ніж чоловіки: у 2025 році 49% працюючих українок працювали на професійному рівні 1, тоді як серед чоловіків цей показник становив 31%. Крім того, жінки частіше, ніж чоловіки, працюють нижче того професійного рівня, який мали в Україні: 70% проти 45%.

Задоволеність роботою та умови праці

Як і у 2023 році, середній рівень задоволеності роботою залишається відносно високим (у середньому 7 балів), а 78% оцінили свою задоволеність роботою на 6 балів або вище. Відмінності в рівні задоволеності роботою між віковими групами, рівнем освіти та статтю є незначними.

Водночас ця позитивна оцінка не змінює того факту, що частина українських біженців повідомляє про несприятливі умови праці. Українських біженців, які мають оплачувану роботу в Нідерландах, запитали, чи стикалися вони на роботі з однією або кількома із семи несприятливих умов праці (див. рисунок 5). Найчастіше згадувалася важка фізична праця (37%). Також досить часто згадуються дуже тривалі робочі години (16%).

Рисунок 5 Умови праці

Фінансова самостійність

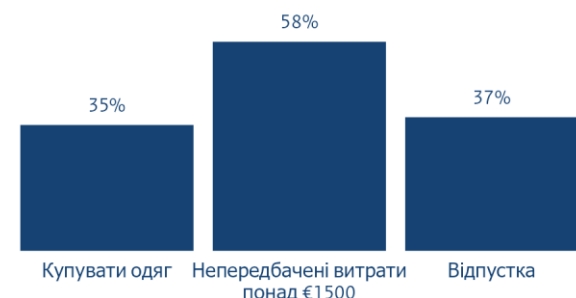
Попри високий рівень зайнятості, більшість українських біженців (58%) повідомляють, що не мають достатньо коштів для покриття непередбачених витрат у розмірі понад 1 500

євро (див. рисунок 6). Жінки повідомляють про це частіше, ніж чоловіки (63% і 49% відповідно). У 2023 році 20% домогосподарств у Нідерландах повідомили, що не мали достатньо коштів для покриття непередбачених необхідних витрат (CBS, 2024).

Українські біженці, які проживають у муніципальних центрах прийому та розміщення біженців (GOL), схоже, мають гірше фінансове становище. Вони рідше зазначають, що мають достатньо коштів для покриття непередбачених витрат (39%), ніж українці, які не проживають у муніципальних центрах прийому та розміщення біженців (50%).

Українці, які не працюють, значно частіше повідомляють, що не мають достатньо коштів для покриття непередбачених витрат (75%), ніж ті, хто має роботу (49%). Крім того, українці без роботи частіше зазначають, що наприкінці місяця їхньому домогосподарству не вистачає коштів (44%), ніж українці, які мають роботу (20%).

Рисунок 6 Фінансове становище у 2025 році

Рівень володіння нідерландською та англійською мовами

Рівень володіння нідерландською мовою

На відміну від інших біженців, українські біженці не зобов'язані та не мають можливості брати участь у програмі інтеграції. Тому те, наскільки успішно українським біженцям вдається опанувати нідерландську мову, значною мірою залежить від їхньої власної мотивації та наявних місцевих і власних ресурсів.

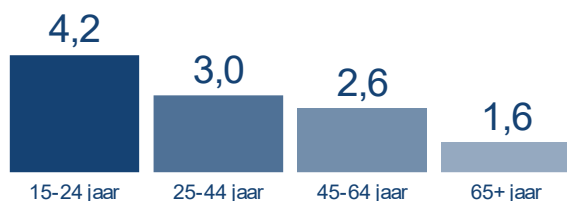
Українці й надалі мають труднощі з опануванням нідерландської мови. Багато хто зазначає, що часто має труднощі з

говорінням (76%), читанням (65%) та письмом (71%) нідерландською мовою. Самооцінка рівня володіння нідерландською мовою дещо покращилася, однак середній бал залишається низьким. У 2023 році середня самооцінка становила 2,2 бала, а у 2025 році 3,0 бала. Лише 14% оцінили свій рівень володіння мовою на 6 балів або вище.

Таким чином, розвиток мовних навичок українських біженців суттєво відрізняється від розвитку мовних навичок інших груп біженців. У 2025 році українські біженці цієї когорти перебувають у Нідерландах уже 3–4 роки. Для порівняння, після чотирьох років перебування в Нідерландах сирійські біженці оцінювали свій рівень володіння нідерландською мовою в середньому на 5,5 бала (Nooitgedagt & Dagevos, 2024).

Молодші люди в середньому оцінюють свій рівень володіння нідерландською мовою вище, однак навіть наймолодша група українців у 2025 році поставила собі в середньому лише 4,2 бала (див. рисунок 7), а лише 32% оцінили свої знання на 6 балів або вище. Те, що молодші люди швидше опановують мову, не є несподіваним: попередні дослідження неодноразово показували, що вік відіграє дуже важливу роль у вивченні нової мови (Hartshorne, Tenenbaum, & Pinker, 2018).

Рисунок 7 Самооцінка рівня володіння нідерландською мовою (1–10) у 2025 році за віковими групами

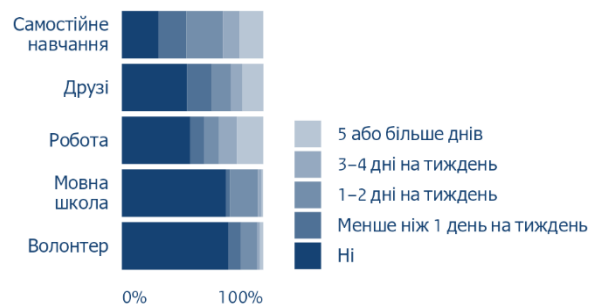
Намір вивчати мову та відвідування мовних курсів

Багато українських біженців зазначають, що вмотивовані краще вивчити нідерландську мову. 75% повідомляють, що хочуть краще опанувати нідерландську мову. Понад половина з них (61%) зазначають, що потребують допомоги в її вивченні.

Наразі 30% українців відвідують курс нідерландської мови, а 46% проходили такий курс у минулому. Серед тих, хто ще не відвідував мовний курс, 47% планують зробити це в майбутньому. Отже, мотивація до вивчення нідерландської мови є високою: лише 7% усієї групи не відвідують мовний курс, не відвідували його раніше й не планують робити цього в майбутньому.

Коли українців запитують, де й як часто вони вивчають мову, виявляється, що найпоширенішим способом є самостійне навчання, а найменш поширеним, навчання за допомогою волонтера (наприклад, мовного партнера) (див. рисунок 8). Порівняно з 2023 роком зросла частота самостійного навчання, вивчення мови за допомогою друзів та безпосередньо на робочому місці. На роботі українці найчастіше використовують як основну мову англійську (58%), а другою за поширеністю є нідерландська (29%). Спостерігається зростання кількості людей, які використовують нідерландську як основну мову на роботі: у 2023 році нідерландську як основну мову використовували 17%. Лише 7% використовують українську або російську як основну мову на роботі.

Рисунок 8 Способи, якими українські біженці вивчають нідерландську мову

Рівень володіння англійською мовою

Щодо англійської мови, 42% українців зазначають, що не володіють англійською або часто мають труднощі з нею. Водночас спостерігається незначне покращення: якщо у 2023 році 18% зазначали, що ніколи не мають труднощів з англійською мовою, то у 2025 році цей показник становить 23%. Примітно, що переважна більшість (57%) хотіла б краще вивчити англійську мову, однак лише 30% із них наразі відвідують відповідний курс.

Висновки та обговорення результатів

На відміну від інших біженців, українські біженці в Нідерландах можуть одразу працювати за трудовим договором без дозволу на працевлаштування. Водночас вони не мають доступу до програми інтеграції. Таким чином, українські біженці можуть одразу розпочати роботу, але на загальнодержавному рівні не отримують системної підтримки у вивченні нідерландської мови. У цьому інформаційному бюлетені розглянуто участь у ринку праці та рівень володіння нідерландською мовою серед українських біженців, які прибули до Нідерландів протягом перших півтора року після початку повномасштабного вторгнення.

Рівень зайнятості серед українських біженців є високим як порівняно з українськими біженцями в інших європейських країнах, (Kosyakova et al., 2024) так і порівняно з іншими групами біженців із подібною тривалістю перебування в Нідерландах (CBS, 2025). Наразі рівень їхньої участі в ринку праці лише на кілька відсоткових пунктів нижчий, ніж серед загального населення (CBS, 2026a).

Попри високий рівень зайнятості, трудовий потенціал українських біженців усе ще використовується не повною мірою. Порівняно із загальним населенням серед українських біженців вища частка безробітних і частково безробітних. Отже, попри високу готовність працювати, частини українських біженців усе ще не вдається знайти роботу.

Основними перешкодами українські біженці називають мовний бар'єр, догляд за дітьми (особливо для жінок) та невідповідність ринку праці. Міжнародні дослідження свідчать, що українські біженці в інших європейських країнах здебільшого стикаються з такими самими проблемами (Central Statistics Office, 2023; FRA, 2023; Kosyakova et al., 2024).

Дослідження показують, що політика інтеграції відіграє важливу роль у вивченні нідерландської мови. Поки сирійські біженці проходили програму інтеграції, рівень їхнього володіння мовою зростав значно швидше (Nooitgedagt & Dagevos, 2026), ніж після її завершення. Крім того, участь в

інтеграційних курсах у Німеччині була пов'язана з кращим володінням німецькою мовою серед українських біженців у цій країні (Kosyakova et al., 2024). Крім того, попередні дослідження показують, що підвищення рівня володіння мовою може суттєво впливати на участь біженців у ринку праці (Kanas & Kosyakova, 2023; Nikolov, Salarpour Goodarzi, & Titus, 2022). Отже, надання безкоштовних мовних курсів — як у межах програми інтеграції, так і поза нею — могло б полегшити багатьом українським біженцям участь у ринку праці.

Покращення доступу до послуг догляду за дітьми полегшило б українським біженцям, які мають дітей, що живуть удома, пошук оплачуваної роботи. Це також могло б сприяти зменшенню гендерної нерівності у доступі до ринку праці, оскільки українські жінки значно частіше, ніж чоловіки, називають догляд за дітьми перешкодою для працевлаштування.

Насамкінець, навіть у 2025 році значна частина українських біженців працює на посадах нижчого професійного рівня, ніж ті, які вони обіймали в Україні, унаслідок чого їхня кваліфікація залишається недостатньо використаною. Міжнародні дослідження показують, що майже всі мігранти стикаються з явищем «низхідної професійної мобільності» (англ. *occupational downgrading*), причому біженці часто зазнають цього ще більшою мірою (Akresh, 2008). Ситуація українських біженців у Нідерландах та інших європейських країнах не є винятком (Guzi, Duszczuk, Huber, Huemer, & Veselková, 2024; Lewandowski, 2025). Для ефективного вирішення цієї проблеми важливо забезпечити супровід у пошуку роботи, що відповідає кваліфікації, у поєднанні з мовними курсами або дуальними програмами навчання й роботи з акцентом на вивчення мови.

Література

- Akresh, I. R. (2008). Occupational trajectories of legal US immigrants: Downgrading and recovery. *Population and development review*, 34(3), 435–456.
- CBS (2024). *Inkomensbeoordeling en financiële problemen: Huishoudens*. Geraadpleegd op 28 mei 2026, van [opendata CBS - dataset 82253NED- table](#).
- CBS (2025). *Asiel en integratie 2025: Cohortonderzoek asielzoekers en statushouders*.
- CBS (2026a). *Dashboard beroepsbevolking*. Geraadpleegd op 6 mei 2026, van [CBS - visualisaties - dashboard beroepsbevolking](#).
- CBS (2026b). *Onbenut arbeidspotentieel*. Geraadpleegd op 6 mei 2026, van [CBS - begrippen - onbenut arbeidspotentieel](#).
- CBS (2026c). *Arbeidsdeelname: Kerncijfers seizongecorrigeerd*. Geraadpleegd op 6 mei 2026, van [opendata CBS - dataset 80590NED - table](#).
- Central Statistics Office (2023). *Arrivals from Ukraine in Ireland series 10*. Geraadpleegd op 27 mei 2026, van [CSO - Arrivals from Ukraine in Ireland series10](#).
- FRA (2023). *Fleeing Ukraine – Displaced people's experiences in the EU*.
- Guzi, M., Duszczek, M., Huber, P., Huemer, U., & Veselková, M. (2024). Pathways to inclusion: Labour market perspectives on Ukrainian refugees. In L. Mátyás (Red.), *Central and Eastern European economies and the war in Ukraine: Between a rock and a hard place*. Springer Nature.
- Hartshorne, J. K., Tenenbaum, J. B., & Pinker, S. (2018). A critical period for second language acquisition: Evidence from 2/3 million English speakers. *Cognition*, Kanas, A., & Kosyakova, Y. (2023). Greater local supply of language courses improves refugees' labor market integration. *European Societies*, 25(1), 1-36.
- Kosyakova, Y., Gatskova, K., Koch, T., Adunts, D., Braunfels, J., Goßner, L., . . . Vandenhirtz, M. (2024). *Labour market integration of Ukrainian refugees: An international perspective*. IAB.
- Lewandowski, P. (2025). Occupational downgrading, job tasks, and the return intentions of the Ukrainian refugees in Poland. *EconPol Forum*, 26(1), 35-37.
- Nikolov, P., Salarpour Goodarzi, L., & Titus, D. (2022). Skill downgrading among refugees and economic immigrants in Germany: Evidence from the Syrian refugee crisis. *IZA discussion papers*, No. 15426.
- Nooitgedagt, W., & Dagevos, J. (2024). Ontwikkelingen in de taalverwerving van Syrische Nederlanders. In J. Dagevos, M. Maliepaard & D. Schans (Reds.), *Met beleid vooruit? Wat betekent het opvang-, inburgerings- en spreidingsbeleid voor ontwikkelingen in de positie en leefsituatie van statushouders?* WODC.
- Nooitgedagt, W., & Dagevos, J. (2026). Policy matters: Developments in the language acquisition of Syrian refugees in the Netherlands and the impact of reception and civic integration policies. *[Manuscript submitted for publication]*.

Ця серія містить короткі звіти про дослідження, проведені або замовлені WODC. Включення до серії не означає, що зміст відображає позицію Міністра юстиції та безпеки. Усі звіти WODC доступні для безкоштовного завантаження з [репозиторію WODC \(WODC Repository\)](#).

Центр наукових досліджень і даних (ЦНДД) Інституту знань з питань верховенства права є незалежним інститутом знань при Міністерстві юстиції та безпеки. ЦНДД сприяє збереженню та вдосконаленню верховенства права шляхом проведення (або замовлення) високоякісних наукових досліджень. А також пропонує затребувані і незатребувані знання, сфери для вдосконалення і (де це можливо) напрямки для роздумів.

Програма LOCOV

Цей інформаційний бюлетень є частиною програми «Лонгitudне дослідження когорти українських біженців» (LOCOV). Ця дослідницька програма є результатом співпраці WODC, Роттердамського університету Еразма та Центрального бюро статистики Нідерландів (CBS). З результатами дослідження можна ознайомитися на сторінці [«Програма досліджень українських біженців у Нідерландах»](#).

Усі звіти ЦНДД можна безкоштовно завантажити з [репозиторію ЦНДД](#).

Детальніша інформація:

www.wodc.nl